

Wat willen Amsterdammers? Een Informeel Programma van Eisen

Indira van 't Klooster

De oproep van de gemeente Amsterdam om associaties met een brug te delen, leverde een rijk palet aan woorden op, dat inzicht geeft in de herinneringen, verwachtingen, verlangens en zorgen die Amsterdammers en anderen hebben bij een brug. Dat is bijzonder waardevolle 'bijvangst'. Meer dan een anekdotische woordenverzameling is het een moodboard van gevoelens die leven over het fenomeen 'brug over het IJ', maar zónder de politieke lading die bijvoorbeeld een inspraakprocedure heeft. Daar kan de gemeente op verschillende manieren haar voordeel mee doen. Op ambtelijk niveau om inzicht te krijgen in de emoties achter de bezwaren, of als input voor het toekomstige ontwerp. In politiek opzicht is het moodboard interessant omdat - in tegenstelling tot inspraakprocedures - de positieve input overheerst, die door de brede uitvraag onder Amsterdammers ook een zekere statistische relevantie heeft. We zijn het moodboard daarom gaan zien als een Informeel Programma van Eisen.

Een brug is nooit hetzelfde en altijd verweven met de context. Het Informeel Programma van Eisen (IPvE) is daarmee onderdeel van het DNA van de toekomstige brug. Het is een nieuwe vorm van publieksparticipatie waarin niet een specifiek plan het onderwerp van gesprek is, maar een vraag waaruit op een rijke, verhalende manier de ultieme wensenlijst ontstaat.

Het IPvE kan daarom als instrument worden gekoppeld aan de ontwerpuitvraag. In de tenderprocedure is het een checklist en inspiratiedocument voor toekomstige bruggenbouwers, opgesteld voor en door gebruikers en belanghebbenden in de breedste zin van het woord. Het is ook een levend document dat na de 'nulmeting', zoals getoond in de buitentententoonstelling Sprong over het IJ, kan worden ingezet om in specifieke doelgroepen de gevoelstemperatuur te meten, of om met deskundigen de opgave verder aan te scherpen.

Leeswijzer

Verbinding Verbinding is het woord dat het vaakst werd genoemd door de inzenders van de foto's en verhalen. Verbinding is ook het woord dat alle begrippen samenhoudt, zowel in letterlijke als in overdrachtelijke betekenis. De woorden die dicht bij Verbinding staan, zijn woorden die bijdragen aan verbinding en dus aan een goede brug. De woorden aan de randen zijn aandachtspunten, angsten, dingen die we nog moeten oplossen om de ideale brugverbindingen te realiseren. Een goede brug moet op drie niveaus een bijdrage leveren aan de stad:

1 Functioneel Hoe bouwen we de brug? Met welke materialen, technieken en constructies? En met welke functies?

2 Contextueel Wat maakt de brug een Amsterdamse brug? En hoe passen de bruggen in hun omgeving?

3 Emotioneel Hoe wordt de brug een fijne brug, waar we trots op zijn en waar we ons veilig voelen, op land en water?

Een brug gaat over gebruik, bereikbaarheid en wat we als typisch Amsterdams beschouwen, dan wel wat we specifiek voor Amsterdam wensen. Het Informele Programma van Eisen is een moodboard. Er zijn daarom geen haarscherpe afscheidingen tussen de drie velden.

1 Gebruik We gaan de bruggen gebruiken als functionele en snelle verbinding van de ene naar de andere kant, maar alleen als we ons daar veilig voelen. Als we er prettig kunnen verblijven, ook als het waait of regent, als het donker is en we er alleen zijn. En we moeten er ook fysiek op kunnen komen, dus zonder beperkingen in toegankelijkheid.

2 Bereikbaarheid Een brug brengt mensen fysiek sneller en dichter bij elkaar, maar ook in overdrachtelijke zin kan (moet) een brug bijdragen aan bereikbaarheid. Veel woorden hebben betrekking op ontmoeting, liefde en trouwen. Een brug gaat ook over kansen. Kansen op het dichterbij brengen van onderwijs, huisvesting en werk. Een brug over het IJ brengt de stad dichterbij de noorderling en het groen dichterbij de zuiderlingen. Daar horen ook zorgen bij: over een (nog) snellere gentrificatie van Noord, bijvoorbeeld.

3 Amsterdam Wat we fijn vinden aan bruggen, de dingen die we wensen voor Amsterdam, de symbolische waarde die we zoeken, dat zit in de vorm en het ontwerp. We willen een brug waar we trots op kunnen zijn. Maar de

brug kan ook voor een Amsterdamse (beleids)ambitie staan. Een fietsbrug vermindert immers niet alleen de druk op de ponten, maar draagt ook bij aan de duurzaamheids- en gezondheidsdoelstellingen van de stad. Zo kan de brug een uiting zijn van Amsterdam als groene, circulaire en gezonde stad.

- Verbinding
- Barrière
- Esthetiek
- Functioneel
- Natuur
- Techniek
- Conflict
- Verzoening
- Trots
- Schaamte
- Verleden
- Toekomst
- Dichtbij
- Veraf
- Verblijven
- Bewegen
- Weggaan
- Thuiskomen
- Plezier
- Bezinning

Het moodboard van de buitenexpositie. Beeld: VORM

